

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII NAUKI im. L. i A. Birkenmajerów

ANALECTA

studia i materiały z dziejów nauki

ROK XXVII

ZESZYT 2 (53)

WARSZAWA 2018

KOMITET REDAKCYJNY

Halina Lichočka (redaktor), Jerzy Kaliszuk (zastępca redaktora),
Karolina Figaszewska (sekretarz), Alicja Urbanik-Kopeć (sekretarz),
Karolina Karpińska (kierownik działu Nova Litteraria), Jarosław Kurkowski,
Dorota Peczelewicz-Kozłowska, Daniel Sunderland

RADA NAUKOWA

Dr Rūta Čapaitė (Litwa), prof. dr hab. Magdolna Hargittai (Węgry),
prof. dr hab. Ernst Homburg (Holandia) prof. dr hab. Soňa Štrbářňová (Czechy),
prof. dr hab. Jacek Soszyński, prof. dr hab. Ignacio Suay-Matallana, (Hiszpania),
prof. dr hab. Józef Szudy, prof. dr hab. Jarosław Włodarczyk,
prof. dr hab. Zbigniew J. Wójcik, prof. dr hab. Leszek Zasztowt

Korekta i konsultacja językowa (j. polski)
Alicja Urbanik-Kopeć, Małgorzata Kąkiel

Korekta i konsultacja językowa (język angielski)
Alicja Urbanik-Kopeć

Projekt okładki
Kamil Witkowski

Wydawnictwa IHN PAN
Adres redakcji: 00-330 Warszawa
Pałac Staszica, ul. Nowy Świat 72, pok. A7
tel. 22 65-72-746

© Copyright by IHN PAN, 2018
Realizacja na zlecenie Wydawcy
Oficyna Wydawnicza ASPRA JR
e-mail: skretariat@aspra.pl
www.aspra.pl

ISSN 1509-0957

**Szanowni Autorzy, Szanowni Czytelnicy,
Drodzy Państwo**

Wracamy! Po miesiącach zawieszenia wracamy, jak ongiś wracali Spartanie – z tarczą, nie na tarczy. Powody naszej ponownej aktywności są dwa: znacząca poprawa sytuacji finansowej Instytutu Historii Nauki PAN oraz wysoka ocena (40 punktów) jaką „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” uzyskały w rankingu czasopism i wydawnictw naukowych, przeprowadzonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zapraszamy więc ponownie do przerwanej na chwilę współpracy. Zapraszamy naszych stałych Autorów oraz tych, którzy jeszcze na naszych łamach nie publikowali. Zapraszamy Czytelników poszukujących wiedzy o historii nauki i techniki w Polsce i na świecie.

Nadrobienie straconego czasu nie jest zadaniem łatwym, ale z Państwa pomocą na pewno nam się to uda!

Redakcja

SPIS TREŚCI

Beata Just

- La cronique martiniane* Sébastiena Mamerota a *Kronika* Marcina Polaka
La cronique martiniane... by Sebastien Mamerot
and *The Chronicle of Popes and Emperors* by Martin the Pole 11

Alicja Urbanik-Kopeć

- Julian Ochorowicz and *New Type of Phenomena*. A story of a scientific article in an international debate about the fringes of modernity.
Julian Ochorowicz i *Nowe zjawiska zmysłowe*. Historia artykułu naukowego w międzynarodowej debacie o obrzeżach nowoczesności . . . 59

Krzysztof Maślanka

- Historia nauki w oczach fizyków i matematyków
History of science in the eyes of physicist and mathematicians. 79

Tomasz Czakon

- Etos nauki naukowców a etos nauki w kodeksach etycznych wyższych uczelni
Scientific ethos of researchers and scientific ethos in the ethical codes of universities 99

Jacek Rodzeń

- Czy Isaac Newton wynalazł napęd odrzutowy?
Did Isaac Newton invent jet propulsion technology? 115

Piotr Daszkiewicz i in.

- Puszcza Białowieska i żubr w publikacjach „Łowca Polskiego” w latach 1899–1939
Białowieża Primeval Forest and European bison in the journal „Łowiec Polski” in 1899–1939. 139

Edward Potkowski

- De vita sua, wydał Jerzy Kaliszuk
De vita sua, edited by Jerzy Kaliszuk. 173

NOVA LITTERARIA**Artur Andrzejuk**

Mikołaj Kopernik jako filozof

Marcin Karas, *Nowy obraz świata. Poglądy filozoficzne Mikołaja Kopernika*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2018, ss. 220 187

Elżbieta Krajewska-Kulak

Małgorzata Marcysiak, *Kształtowanie się pielęgniarstwa społecznego, jako działu medycyny społecznej na przykładzie województwa łwowskiego w latach 1929-1939*, IHN PAN, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2018, ss. 336, ilustr. 191

Czesław Brzoza

Joanna Grabowska, *Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1945–1956*, IHN PAN, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2018, ss. 416, ilustr.; Monografie z Dziejów Oświaty, Tom L. 195

Julian Dybiec

Zbigniew Wójcik, *Ignacy Łukasiewicz*, Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa-Radom 2018, ss. 382 199

RECENZENCI ROCZNIKA XXVII (2018)

- Prof. dr hab. Krzysztof Bracha (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Dr hab. Helena Ciężela prof. ASP (Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa)
Dr hab. Joanna Dudek prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Filozofii, Zielona Góra)
Dr hab. Sylwester Fertacz (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Prof. dr hab. Dariusz Gwiazdowicz (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)
Dr hab. inż. Jacek Korentz (Uniwersytet Zielonogórski)
Prof. dr hab. Małgorzata Krasieńska (Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży)
Prof. dr hab. Sławomir Łotysz (Instytut Historii Nauki PAN, Warszawa)
Dr n. farm. Jan Majewski (honorowy przewodniczący Zespołu Sekcji Historii Farmacji PTFarm, Poznań)
Dr hab. Katarzyna Małolepsza-Jarmołowska (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu)
Prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka (Wydział Nauk o Zwierzętach, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie)
Prof. dr hab. Bolesław Orłowski (Instytut Historii Nauki PAN, Warszawa)
Prof. dr hab. Dawid Maria Osiński (Wydział Polonistyki, Uniwersytet Warszawski)
Prof. dr hab. Kajetan Perzanowski (Katolicki Uniwersytet Lubelski)
Prof. dr hab. Maciej Pietrzak (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie)
Prof. dr hab. Jan Piskurewicz (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)
Dr Paulina Pludra-Żuk (Instytut Historii Nauki PAN, Warszawa)
Prof. dr hab. Janusz Skoczylas (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Prof. dr hab. Jakub Tyszkiewicz (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. dr hab. Michał Henryk Umbreit (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gnieźnie)
Dr Tomasz Węsierski (Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa)
Prof. dr hab. Jan Hertrich-Woleński (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie)
Prof. dr hab. Zbigniew Wójcik (Muzeum Ziemi PAN, Warszawa)
Prof. dr hab. Leszek Zasztowt (Uniwersytet Warszawski)
Ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński (Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)

